

تحلیل اقتصادی پرونده‌های خانوادگی با تأکید بر دعاوی طلاق

دکتر محمد هادی رستمی

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

تابستان ۱۴۰۰

رستمی، محمدهادی، ۱۳۶۸-

تحلیل اقتصادی پرونده‌های خانوادگی با تأکید بر دعاوی طلاق / محمدهادی رستمی؛ ناظر محمدزمان رستمی. — قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۴۰۰.

ده، ۱۲۶ ص. — (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ۵۷۱: حقوق و فقه اجتماعی؛ ۵۸)

ISBN: 978-600-298-348-0

بها: ۲۳۰۰۰۰ ریال

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا.

کتابنامه، ص. [۱۲۱] _ ۱۲۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.

نمایه.

۱. طلاق -- ایران -- نمونه‌پژوهی. ۲. Divorce -- Iran -- Case studies. ۳. طلاق -- ایران -- جنبه‌های اقتصادی --

نمونه‌پژوهی. ۴. Divorce -- Iran -- Economic aspects -- Case studies. الف. رستمی، محمدزمان، ۱۳۴۱-.

ب. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۳۰۶/۸۹۰۹۵۵

HQ ۹۲۲/۵۶

۷۵۹۶۴۲۹

شماره کتابشناسی ملی

تحلیل اقتصادی پرونده‌های خانوادگی با تأکید بر دعاوی طلاق

مؤلف: دکتر محمدهادی رستمی

ناظر: دکتر محمدزمان رستمی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

صفحه‌آرایی: تحریر اندیشه

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

تعداد: ۳۰۰ نسخه

لیتوگرافی: سعیدی

چاپ: قم-سبحان

قیمت: ۲۳۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه محفوظ و نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

قم: ابتدای شهرک پردیسان، بلوار دانشگاه، نیش میدان علوم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۱۱۰۰ (انتشارات ۳۲۱۱۳۰۰) شماره: ۳۲۸۰۳۰۹۰، ص. پ. ۳۱۵۱-۳۷۱۸۵

تهران: خ انقلاب، بین وصال و قدس، کوی اسکو، پلاک ۴، تلفن: ۶۶۴۰۲۶۰۰

www.rihu.ac.ir

info@rihu.ac.ir

http://rihu.ac.ir/fa/book فروشگاه اینترنتی:

مرکز بخش: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۲۷، تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۳۵-۶

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
--------	-------

فصل نخست: کلیات

۳.....	بیان مسئله
۴.....	اهداف اصلی و فرعی تحقیق
۴.....	سؤالات اصلی و فرعی تحقیق
۴.....	فرضیات تحقیق
۵.....	اهمیت و ضرورت تحقیق
۶.....	روش تحقیق
۶.....	پیشینه
۹.....	قلمرو تحقیق
۹.....	گفتار نخست: مفاهیم اصلی تحقیق
۹.....	مبحث اول: دعاوی خانوادگی
۱۱.....	مبحث دوم: تحلیل اقتصادی
۱۳.....	مبحث سوم: تحلیل اقتصادی دعاوی خانوادگی
۱۶.....	مبحث چهارم: تورم
۱۶.....	مبحث پنجم: بیکاری
۱۶.....	مبحث ششم: درآمد
۱۷.....	مبحث هفتم: تحصیلات عالی
۱۸.....	گفتار دوم: وضع کنونی طلاق در کشور
۱۸.....	گفتار سوم: انواع جدایی‌ها در فرایند پیش از طلاق
۱۸.....	مبحث اول: طلاق عاطفی
۱۹.....	مبحث دوم: طلاق اقتصادی

۱۰۹.....	رای دادگاه بدوی.....
۱۱۰.....	رای دادگاه تجدیدنظر استان.....
۱۱۰.....	نکات مهم پرونده.....
۱۱۰.....	پرونده شماره پنج.....
۱۱۰.....	رای دادگاه بدوی.....
۱۱۱.....	رای دادگاه تجدیدنظر استان.....
۱۱۲.....	نکات مهم پرونده.....

فصل سوم: بررسی دعاوی خانوادگی ناشی از دلایل اقتصادی در استان قم

۱۱۳.....	گفتار نخست: آمار طلاق در استان قم.....
۱۱۵.....	گفتار دوم: نتایج مصاحبه با افراد دارای پرونده فعال در دادگاه خانواده استان قم.....
۱۱۷.....	گفتار سوم: مصاحبه با قضات دادگاه خانواده استان قم.....
۱۱۷.....	مبحث اول: قاضی شعبه ۱۰ دادگاه خانواده استان قم آقای فتح الله مطلق.....
۱۱۸.....	مبحث دوم: قاضی مشاور شعبه ۱۰ دادگاه خانواده استان قم خانم رقیه انصاری.....
۱۱۸.....	مبحث سوم: قاضی شعبه ۵ دادگاه خانواده استان قم آقای ناصر رجبی.....
۱۱۹.....	جمع بندی و نتیجه گیری.....
۱۱۹.....	پیشنهادهای کاربردی.....
۱۲۱.....	منابع.....
۱۲۶.....	نمایه اصطلاحات.....

مقدمه

از اهداف آیین انبیاء و به‌ویژه آیین اسلام، تحکیم پیوندهای خانوادگی برای تربیت انسان‌های صالح است. نظام اقتصادی مدرن و توسعه اقتصادی ناشی از انقلاب تکنولوژی، اگرچه مواهب بی‌شماری به ارمغان آورده، اما خسارت‌هایی را به همراه داشته و از جمله، کیان خانواده را با انواع مختلفی از تهدیدها، روبه‌رو کرده است. نظم اقتصادی نوین، بیشترین اهتمام انسان‌ها را به خود اختصاص می‌دهد و از اهتمام به انسانیت و انسان‌ها و حتی نزدیک‌ترین بستگان می‌کاهد. نظام نوین اقتصادی بر جذابیت کالاها می‌افزاید و از جذابیت عشق و عاطفه انسان‌ها به یکدیگر می‌کاهد و به اختلافات دامن می‌زند. پیشرفت‌های اقتصادی، ربات را جانشین نیروی کار می‌کند و افزایش نرخ بیکاری و در نتیجه، سوءرفتارها از جمله در محیط خانواده را سبب می‌شود. مواهب رشد و توسعه اقتصادی، به‌گونه‌ای عادلانه توزیع نمی‌شود و افزایش رفاه یک عده با کاهش رفاه عده‌ای دیگر و بلکه فقر آنان همراه است. سیاست‌های اقتصادی نامناسب، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران می‌تواند جامعه را از آثار مطلوب پیشرفت‌های اقتصادی محروم کند و به نابسامانی‌های اقتصادی و در نتیجه اختلافات و از جمله اختلافات خانوادگی دامن زند و سبب افزایش دعاوی خانوادگی شود. به‌طورکلی، تمدن نوین اقتصادی عصر حاضر، به پیوندهای عاطفی و خانوادگی و در نتیجه، مسئله تعلیم و تربیت فرزندان، و سرانجام، به شکل‌گیری جامعه‌ای صالح، آسیب‌های جدی وارد کرده است. افزایش نرخ تورم، بیکاری و اعتیاد به مواد مخدر، سبب ناتوانی رئیس خانواده در تهیه نیازمندی‌های خانواده است. اشتغال زن، از طریق ایجاد حس امنیت در او، زمینه افزایش انگیزه طلاق را فراهم می‌آورد. بالا بودن مهریه و افزایش نرخ سکه، با افزایش اختلافات و پرونده‌های قضایی

همراه است. تحلیل و ریشه‌یابی این معضل‌های عصر حاضر، و یافتن راهکارهای خروج از آن، نیاز به استفاده از تحلیل‌های اقتصادی دارد. در تحلیل‌های اقتصادی از ابزار اقتصاد به منظور یافتن کارآمدترین روش‌ها برای حل آن معضل‌ها استفاده می‌شود. روش‌های کارآمد، بیشترین کارایی و کمترین هزینه را دارند. با توجه به افزایش روزافزون دعاوی خانوادگی و آمار سرسام‌آور طلاق و آثار ویرانگر اقتصادی و اجتماعی این‌گونه دعاوی، به‌ویژه در استان قم، طرح پیش رو در صدد است ضمن تحلیل اقتصادی پرونده‌های خانوادگی استان قم (که مذهبی‌ترین شهر کشور و مرکز قوی‌ترین حوزه علمیه جهان تشیع است و انتظارات ویژه‌ای از آن می‌رود)، اصلی‌ترین دلایل اقتصادی این‌گونه دعاوی را ریشه‌یابی و آثار مهم اقتصادی این‌گونه دعاوی را بیان کند و آثار طلاق بر رفاه اقتصادی زنان را نشان دهد و راهکارهایی برای کاهش این‌گونه دعاوی و کاهش آمار طلاق ارائه دهد. در این راستا، افزون بر مطالعه کتابخانه‌ای و مطالعه آثاری که تا کنون در این باره نگارش یافته، از تجربه‌های قضات باتجربه دادگاه‌های خانواده استان قم و پژوهشگران برتر و تجربه‌های دیگر کشورها، استفاده خواهد شد.